

*„W powietrzu,
na lądzie i wodzie...”*

„W powietrzu, na lądzie i wodzie...”

Wydawnictwo WIB

Autor zdjęć

Wojciech Woch

Tłumaczenie wstępu na język angielski i niemiecki

Biuro tłumaczeń „OPTIMA” w Elblągu
www.optima-tlumaczenia.pl

Redakcja:

Oddział Zespołu w Stegnie
Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”
ul. Gdańska 2, 82–103 Stegna
tel./fax 55 247 71 06
www.parkmierzeja.pl

ISBN: 978-83-928007-0-5

© *Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych*
© *Przedsiębiorstwo Prywatne WIB 2010*

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych w Słupsku
ul. Szarych Szeregów 14, 76–200 Słupsk
tel./fax 59 842 98 29
www.pomorskieparki.pl

Przedsiębiorstwo prywatne „WiB” Piotr Winczewski
ul. Jana III Sobieskiego 14, 80–216 Gdańsk
tel./fax. 58 341 99 89
e-mail: wib1@wp.pl

Gdańsk - Słupsk
2010 r.

Tak wiele dostajemy od przyrody...

Mierzeja Wiślana to wyjątkowa kraina, która powstała w efekcie wielowiekowego, burzliwego dialogu trzech potężnych żywiołów – wody, ziemi i wiatru. Z piaszczystego materiału, który prądy morskie deponowały u wybrzeży lądu, pod wpływem wiatru stopniowo rodziły się wydmy. Jak każdy nowy ląd, zostały one wkrótce skolonizowane przez pionierskie rośliny i zwierzęta, zdolne do przetrwania w trudnych oraz specyficznych warunkach niestabilnego i zasolonego podłoża. Zapewne trudna to była walka, ponieważ silny wiatr i fale sztormowe nieustannie modyfikowały rzeźbę Mierzei. Jednak za każdym razem roślinność wracała – silniejsza i piękniejsza, aż wreszcie zapanował las. Jeszcze w XVII wieku królowały tu potężne buki, dęby, graby i lipy.

Niestety człowiek zbyt hojnie korzystał z bogactwa ofiarowanego mu przez naturę i wkrótce na pozbawionych ochrony wydmach znów zapanował wiatr. Zielona Mierzeja stała się Białą, a wędrujące wydmy piaszczystymi sukniami dusiły pozostałą roślinność. W obawie o swoje domostwa mieszkańcy Mierzei podjęli walkę z siłami natury. Na wzór bogini Himmuli, która przed tysiącami lat, tuż po legendarnej wojnie gigantów i bogów okryła troskliwie płaszczem zieleni nagie pasma wydm, sprowadzili roślinność – najpierw trawy wydmowe, potem sosnę. Rośliny te do dziś chronią Mierzeję dla nas – ludzi i dla jej pozostałych mieszkańców. Gęste trzcinowiska okalające obrzeża zbiorników wodnych stanowią ostoję licznych gatunków ptaków wodno-błotnych. Tu spotkać można czapłę na łowach, zastygłą w bezruchu, która niespodziewanie ożywa, by pochwycić nieostrożną rybę. Nad taflą wody tańczące mewy i rybitwy zachwycają zwinnością i perfekcyjnością polowań. Na plaży zwinnie uwijają się pracowite, małe biegusy, penetrując piasek w poszukiwaniu smakowitych owadów. Między niebem a ziemią tańczy para majestatycznych bielików. Na lądzie, w wodzie i w powietrzu króluje barwny świat ptaków.

Już od 25 lat pracownicy Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana dbają o zachowanie niezwykłych walorów przyrodniczych Mierzei Wiślanej. Działania te przyczyniły się również do lepszego poznania specyfiki obszaru, jego promocji oraz wzrostu świadomości ekologicznej społeczeństwa. Objęcie ochroną prawną w formie Parku pozwoliło zachować wrażliwe i pod wieloma względami unikatowe, coraz radsze w naszym kraju, elementy nadmorskiego krajobrazu.

Z okazji 25 – lecia Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana mamy przyjemność zaprezentować Państwu album poświęcony skrzydlatym mieszkańcom Mierzei, ukazujący ich piękno i wyjątkowość.

Wojciech Woch

*Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych
Kierownik Oddziału w Steganie
Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”*

We receive so much from the nature ...

The Vistula Spit is an unique land, which emerged as a result of hundreds of years' tempestuous dialogue of three powerful elements – water, land and wind. From sandy material, deposited at the coasts by sea currents and under the influence of wind, dunes were gradually born. As each new land, they were soon colonized by pioneering fauna and flora, able to survive in extremely difficult and specific conditions of unstable and salty substrate. It must have been a difficult struggle, as strong wind and storm waves were constantly modifying the shape of the Spit's coast. Nevertheless, each time plants were coming back – each time stronger and more beautiful, and finally woods pervaded. Still in the XVII century powerful beeches, oaks, hornbeams and linens were overlooked the woods.

Unfortunately, humans were using the resources offered them by the nature too abundantly and soon, wind regained the power over the dunes, deprived of the woods' protection. The Green Spit became the White one, and shifting dunes were suppressing the remaining plants with their sandy coats. Afraid of their homes, the Spit's dwellers started fighting with the powers of nature. Following the Hommula nymph, who, before thousands of years, just after the legendary war of colosses and gods, had gently covered the naked strips of duns with plants, they brought plants – dune grass at the beginning, then pine trees. These plants have been protecting the Spit for us – humans and its other dwellers – until now. Dense reed fields surrounding the coasts of water reservoirs constitute a mainstay of numerous species of water and marsh birds. Here you can meet hunting heron, frozen still, suddenly livening up to catch a careless fish. Dancing sea-gulls and terns delight with nimbleness and perfection of hunting. Hard-working, tiny dunlins bustle about searching sand for tasty insects. A couple of majestic sea eagles dances between sky and land. A colorful world of birds reigns on land, in water and in the air.

It has been 25 years now, since the personnel of the Vistula Spit Landscape Park cares for preserving the unique natural values of the Vistula Spit. These activities contributed to the better knowledge of the region's nature, its promotion and enhancement of the society's ecological awareness. Legal protection spread over it in the form of the Park allowed the preservation of sensitive and, in many respects, unique, more and more rare in our country elements of coastal landscape.

For the celebration of the 25th anniversary of the Vistula Spit Landscape Park, we have the pleasure to present you the album dedicated to the winged inhabitants of the Spit, revealing their beauty and uniqueness.

Wojciech Woch

*Pomeranian Complex of Landscape Parks
Branch Manager in Stegna
Vistula Spit Landscape Park*

So viel bekommen wir von der Natur...

Die Weichsel-Nehrung ist ein außergewöhnliches Land, das als Ergebnis des jahrhundertelangen, stürmischen Dialogs der drei mächtigen Naturgewalten – Wasser, Erde und Wind entstanden ist. Aus dem sandigen Material, das von den Meeresströmungen an den Küsten deponiert wurde, wurden allmählich die Dünen durch den Einfluss von Wind gebildet. Wie jedes neue Land, wurden auch die Dünen bald durch die Pionierpflanzen und Tiere kolonisiert, die dazu fähig sind, in den schwierigen und spezifischen Umständen eines instabilen und salzhaltigen Bodens zu überleben. Sicherlich war das ein schwieriger Kampf, weil der starke Wind und die Sturmwellen unaufrührlich das Bodenrelief der Nehrung modifizierten. Die Vegetation kehrte jedoch allemal zurück – stärker und schöner, bis endlich trat der Wald ein. Noch in dem 18. Jahrhundert herrschten hier die wuchtigen Buchen, Eichen, Weißbuchen und Linden.

Leider hat der Mensch zu großzügig aus den Schätzen, die ihm die Natur dargebracht hat, sein Nutzen gezogen, und bald wurden wieder die nicht geschützten Dünen von dem Wind beherrscht. Die Grüne Nehrung wurde zu der Weißen, und die wandernden Dünen, wie die sandigen Kleider, haben die übrige Vegetation erdrückt. Aus Furcht um ihre Häuser, haben die Bewohner der Nehrung den Kampf mit den Naturkräften aufgenommen. Nach dem Vorbild von der Fee Hommula, die vor vielen tausend Jahren, gleich nach dem legendären Krieg der Giganten und Götter, die kahlen Dünenstreifen sorgsam mit dem Mantel der Grüne bedeckte, haben sie die Vegetation eingeführt – zuerst das Dünengrass, dann die Kiefer. Diese Pflanzen schützen bis heute die Nehrung für uns – Menschen – und für die anderen Bewohner. Die dichten Schilfrohrfelder, die die Ränder der Wasserbecken umschließen, bilden das Refugialgebiet für zahlreiche Arten der Wasser- und Sumpf-Vögel. Hier kann man einen Reiher auf Jagd treffen, in der Bewegung erstarrt, der unerwartet auflebt, um das unvorsichtige Fischlein zu schnappen. Die über dem Wasserspiegel tanzenden Möwen und Seeschwalben bezaubern mit der Flinkheit und Perfektion der Jagd. Am Strand bewegen sich flink die fleißigen, winzigen Schnepfenvögel, die den Sand auf der Suche nach den schmackhaften Insekten erforschen. Zwischen Himmel und Erde tanzt ein Paar der majestätischen Seeadler. Auf dem Land, im Wasser und in der Luft herrscht die bunte Welt der Vögel.

Schon seit 25 Jahren sorgen die Mitarbeiter des Parks für die Erhaltung der außergewöhnlichen Naturvorzüge der Weichsel-Nehrung. Diese Maßnahmen haben auch zu der besseren Erkundung der Eigentümlichkeit der Region, deren Promotion sowie zu der Zunahme des ökologischen Bewusstseins der Gesellschaft beigetragen. Der Rechtsschutz durch Parkgründung ermöglichte die Erhaltung der sensiblen und in vielerlei Hinsicht einzigartigen, immer in unserem Land seltener werdenden Elemente der Küstenlandschaft.

Zum 25-Jahrestag des Landschaftsparks der Weichsel-Nehrung haben wir die Freude, Ihnen heute ein Album zu präsentieren, das den geflügelten Bewohner der Nehrung gewidmet ist, und ihre Schönheit und Außergewöhnlichkeit darstellt.

Wojciech Woch

*Pomerscher Verbund der Landschaftsparks
Abteilungsleiter in Stegna
Landschaftsparks Weichsel-Nehrung*

Batalion - samiec i samica

Biegus krzywodzioby

Bekas kszczyk

Biegus malutki

Biegus mały

Biegus płaskodzioby

Biegus zmienny

Szlamnik

Samotnik

Brodziczek śniady

Kulig wielki

Biegus rdzawy

Kwokacz

Łęczak

Kamusznik

Czajka

Czapla biała

Czapla siwa

Geś gegawa

Cyraneczka

Krakwa - samiec i samica

Krzyżówka - samce i samica

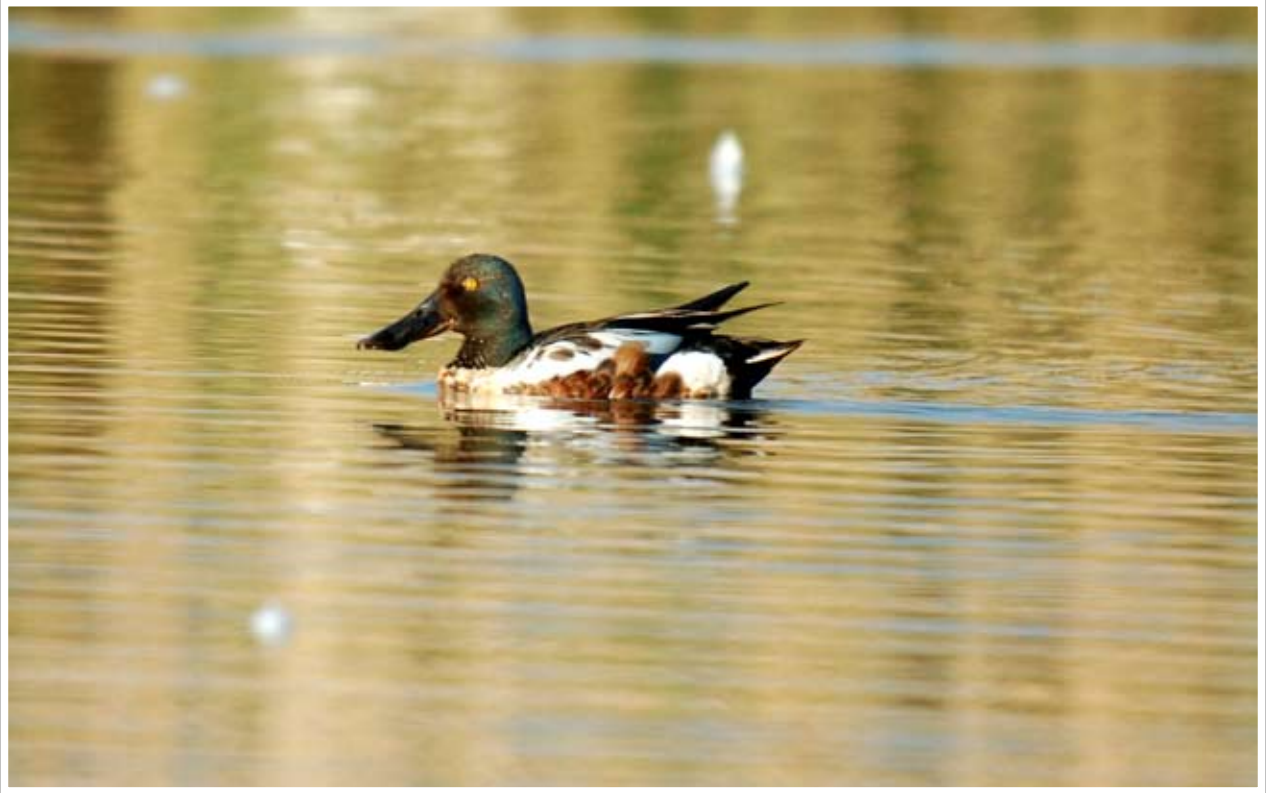

Rożeniec

Płaskonos - samiec i samica

Ohar - samiec i samica

Świstun

Tracz nurogęś

Kormoran czarny

Łabędź niemy

Mewa mała

Mewa srebrzysta

Mewa siodłata

Mewa śmieszka

Rybitwa rzeczna

Rybitwa wielkodzioba

Myszolów

Bielik

Błotniak stawowy

Pliszka siwa

Pliszka żółta

Kos - Samiec i samica

Potrzos

Rokitniczka

Szpak

Kuropatwa

Dymówka

Sójka

Pierwiosnek

Bocian biały

Żuraw

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

ISBN: 978-83-928007-0-5